

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษามีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม จำนวนครัวเรือน 891 ครัวเรือน (แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. 2554 : 5)
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรของเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 274 คน ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณ หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของยามานะ ค้างนี้ (Yamane. 1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

จากสูตร

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (โดยการศึกษาครั้งนี้ กำหนดให้เท่ากับ .05)

แทนค่าจากสูตร

$$n = \frac{891}{1 + 891 (0.5)^2}$$

$$n = 274$$

ผู้ศึกษากำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยผู้ศึกษาแบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้ จำนวน 274 คน ออกเป็น 10 กลุ่ม โดยแบ่งตามสัดส่วนของหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม

ตัวอย่างการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

$$\text{หมู่ที่ 1} \quad n = \frac{105 \times 274}{891}$$

$$n = 33 \text{ คน}$$

และผลการคำนวณหมู่บ้านต่อ ๆ ไป ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนหน่วยกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่	ประชากร	
	จำนวนครัวเรือน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1	105	33
หมู่ที่ 2	91	28
หมู่ที่ 3	37	11
หมู่ที่ 4	30	9
หมู่ที่ 5	139	43
หมู่ที่ 6	85	26

หมู่ที่	ประชากร	
	จำนวนครัวเรือน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 7	65	20
หมู่ที่ 8	150	46
หมู่ที่ 9	111	34
หมู่ที่ 10	78	24
รวม	891	274

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลคงควน (2554 : 5)

หลังจากได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านแล้ว ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีการจับสลาก ทำการเขียนชื่อประชากรของแต่ละหมู่บ้านที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนลงในแผ่นกระดาษใช้ 1 แผ่น ต่อ 1 ชื่อลงในกล่อง แล้วจึงหยิบมาทีละแผ่น เมื่อจับได้ชื่อใดก็บันทึกไว้แล้วนำกลับเข้าไปในกล่องอีก เพื่อให้แต่ละชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน ถ้าจับได้รายชื่อเดิมให้จับใหม่จนครบจำนวนของแต่ละหมู่บ้าน รวม 274 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา วารสาร คู่มือ ระเบียบ กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมรอบคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม ถูกต้องของแบบสอบถาม

2. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบบปลายเปิดและปลายปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และ หมู่บ้านที่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคามจำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นคำถามปลายปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม เป็นคำถามปลายเปิด

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่

3.1.1 นางสาวรุ่งราณี สุวรรณเก วุฒิการศึกษา ร.ม (รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.1.2 นายวินัย แสงกล้า วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย) อาจารย์ประจำ หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.1.3 นางศุภลักษณ์ เวียงสีมา วุฒิการศึกษา กศ.ม. (คณิตศาสตร์) ตำแหน่งครู กศ 1 โรงเรียนขามป้อม อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

3.2 วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) และได้ข้อสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ที่มีความเหมาะสม และเลือกเฉพาะข้อที่อยู่ในเกณฑ์ไปใช้เป็นแบบสอบถามต่อไป โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (ดังแสดงใน ภาคผนวก ข)

3.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทางสถิติของแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ .94 (ดังแสดงในภาคผนวก ค)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึง ผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. ผู้ศึกษาและผู้ช่วยศึกษาออกพื้นที่ไปพบประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อสอบถามข้อมูล และเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยส่งและรับคืนด้วยตนเอง พบว่าช่วงแรก ผู้ศึกษา และผู้ช่วยผู้ศึกษา ได้ออกพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลปรากฏว่าไม่พบประชาชน และกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากว่าส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเกษตรกรรม และไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่ ซึ่งผู้ศึกษาได้ประชุมและกำหนดระยะเวลาการออกเพื่อที่ในการเก็บข้อมูลให้เป็นช่วงเวลา 18.00 น. – 21.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ประชาชนกลับจากการประกอบอาชีพ
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อจากอำนาจการจำแนกรายข้อในแบบสอบถามกำหนดไว้ 5 ระดับคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด .2545 : 103)

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลางกำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด กำหนดให้	1	คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญระหว่างความสอดคล้องของข้อคำถาม จากสูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ดังนี้

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item – total Correlation) ของเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 106 - 107) ตามสูตรดังนี้

$$\text{จากสูตร } r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	X	แทน	คะแนนของข้อที่หาค่าอำนาจจำแนก
	Y	แทน	คะแนนรวมของทุกข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 90) ตามสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

จากสูตร

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 105)

$$\text{จากสูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
-------	-----------	-----	-----------

$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 106)

$$\text{จากสูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N-1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\bar{X}	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

2.3 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 104)

$$\text{จากสูตร } p = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงคน อำเภอนาขุ่น จังหวัดมหาสารคาม
กรณีจำแนกตามที่อยู่อาศัยหมู่บ้าน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และ ทดสอบด้วยสถิติ F-test (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 116)

จากสูตร
$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตใน
การแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

MS_b แทน ค่าโดยประมาณของความแปรปรวน (Mean Square)
ระหว่างกลุ่ม (b)

MS_w แทน ค่าโดยประมาณของความแปรปรวน (Mean Square)
ภายในกลุ่ม

โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้ากรณีพบความแตกต่าง
ผู้ศึกษาจะดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY